

Dragi Părinți,

Vin către dumneavoastră cu mintea și inima deschise și am încrederea persoanei care a văzut în practică tot ce voi relata mai jos. Cea mai mare mărturie stau copiii absolvenți, liceeni acum, și mai ales ai mei pe care i-am urmărit constant în creștere.

### **De la personalități adunate:**

Mi-am amintit de cuvintele lui Thomas Edison care a fost un mare simpatizant al educației Montessori și chiar a menționat: *“Montessori makes learning a pleasure. It follows the natural instincts of the human being.”*

Mulți alți oameni care au contribuit lumii din plin la vremea lor au avut cuvinte de apreciere pentru Montessori.

Freud spunea către dr. Montessori: *„Dacă toți copiii ar trece prin școlile dumneavoastră eu nu aș mai avea de lucru”*.

Mai jos găsiți cuvintele d-lui profesor Colceag despre robotizarea din educația de masă:

*“Abordarea noastră e greșită. Dacă nu le cerem să-și dezvolte calități, copiii nu cresc în valoarea lor personală. Nu cresc, nu dezvoltă aceste calități, nu sunt solicitate, nu sunt hrănite. Dacă nu remarcăm aceste calități, dacă nu le lăudăm, nu le ridicăm la un anumit grad, nu îi învățăm să le folosească în mod corespunzător, copilul se aplatizează.*

*Noi ce-i cerem de fapt unui elev? Să fie obedient, să fie punctual, să-și facă bucatăria de temă fără pasiune, să reproducă, să fie un magnetofon.”*

### **De pe la noi adunate:**

Doresc să abat atenția părinților asupra faptului că practica școlarizării copiilor, prin a aduna mai mulți la un loc pentru atât de mult timp zilnic (copii uneori foarte diferiți în primul rând prin modul cum și-au trăit primii 3 ani din viață și apoi prin dinamica particulară din familia de bază) ne obligă de la început să admitem că nu există niciun asemenea loc (să îi zicem școală) ideal în care toți copiii să urmeze aceeași traiectorie, și vizibilă și ascendentă și degajată și jucăușă și asigurătoare și cum își mai doresc părinții, la rândul dânilor fiind foarte diferiți pentru aceleași motive de mai sus.

Dacă nici nu sunt stimulați de mediu să își poată exprima unicitatea și nu li se oferă șansa construirii în ritm cât mai normal și cu aplecarea pentru întrebările lor individuale (care inhibate în școală posibil să nu mai revină, spun specialiștii), nu știu care ar fi motivele pentru care părinții ar alege un mediu școlar pentru ei.

*Joi chiar am fost vizitați de dl profesor Colceag care, imediat după vizionarea claselor, s-a exprimat zâmbind deschis că îi place atmosfera de lucru și cum sunt copiii și cum colaborează.*

Pentru cine îl cunoaște personal știți că dânsul nu se exprimă oricum și nici nu ar avea de ce să spună ceva din obligație.

Din dialogul meu cu dânsul și mai ales din scurte explicații în zona matematicii înalte (căci prin asta este reperat dl profesor în ochii publicului) a înțeles imediat cât de frumos învață elevii și am primit și felicitări ulterior în birou pentru ceea ce se întâmplă la noi și pentru strădania să ținem rezultatele în normal, în bine și foarte bine pentru acești copii.

Posibil să organizăm o întâlnire la școală cu dl. profesor pentru părinții interesați. Mai ales pentru copiii peste 12 ani. Sub 12 sunt mici, spunea dânsul, pentru ceea ce propune. Au suficient în clasele curente.

Aflăm sporadic de la părinții actuali și de la cei care nu mai au copiii la noi (pentru că au crescut) cum anii de școală petrecuți la noi produc efecte frumoase care sunt din ce în ce mai vizibile pe măsură ce copiii cresc. Ne bucură de fiecare dată să auzim că le contribuim atât de frumos și că eforturile noastre nu rămân fără ecou.

### **De prin lume adunate:**

Vă mai spuneam în trecut și despre școala aceea vizitată în Silicon Valley în 2019 unde mulți dintre mai marii Big Tech își duc copiii. Nu au tehnologie în clase, au activități practice și multe în natură. Căutați pe FB după numele Waldorf School of the Peninsula (WSP). În esență Waldorf are mai puțină predare de tip academic decât Montessori și o să vedeți și că FB-ul lor este plin de activități care umanizează. Nu au postări din zona academică.

Se subînțelege că fac și școală cu predare așa cum o știm noi de mici, dar cel mai important este să arate că multe altele trebuie incluse pentru echilibrul copilului.

*Acolo își duc copiii cei care dezvoltă tehnologia atât de râvnită de noi. Și chiar sponsorizează masiv ca să existe un așa loc pentru copiii lor.*

Tehnologia are contribuția ei, dar nu în procesul de predare neapărat. Noi echilibrăm cât mai mult, chiar dacă acest EdTech a luat proporții. Vedem în prezent cum unele țări vestice abandonează EdTech și se întorc la creion și hârtie. La WSP au zonă specializată pentru ecrane tocmai ca să nu expună copiii fluorescenței destabilizatoare în timpul predării de bază. Nu le putem cere să nu le fugă ochii și gândul dacă fac trecerea mereu între ecran și hârtie.

### **Matematică, informație și stiluri de învățare:**

Revenind la matematică, după atâtea generații care au absolvit la noi ciclul 6–12 ani, am observat cum copiii au suficient timp să ajungă la matematică din ce în ce mai abstractă. Faptul că venim în ultimul an de școală elementară cu niște ore de matematică și română conform manualului este strict pentru a le da limbajul pe care îl vor regăsi mai departe, dar noi știm că la română sunt peste nivelul standard. Iar la matematică înțelegerea lor, chiar dacă nu au deprinderea să deslușească toți termenii (este doar o chestiune de obișnuință cu termeni din tradițional), își implementează un mod de a gândi și a putea viziona ulterior parte din material

care îi ajută mai târziu în înțelegerea în abstract. Aceasta este experiența cu copiii care au fost la noi în 6–12 ani. Există și o porțiune de matematică în Montessori la care copiii din alte tipuri de predare nu au acces.

De asemenea, este un fapt real că (vârsta fiind dată) noi suntem primii din viața copiilor dumneavoastră care remarcă aplecările lor într-o arie sau alta (și orice școală elementară trece prin asta) și dacă ceea ce remarcăm conform cu potențialul copilului nu cadrează cu așteptarea sau dorința părintelui, în unele ocazii se întâmplă ca părinții să dea vina pe mediul școlii.

Nu spun nici că nu se poate întotdeauna mai bine. Sigur că se poate. Și este valabil pentru orice școală care dorește mereu mai bine pentru copii și acționează în acest sens.

De asemenea, am observat că există atâția copii care au întrerupt școala (chiar și ani de zile în situații de război și pandemii) și au recuperat mult și chiar mai bine și mai rapid cu mintea unei vârste mai mari.

Există multă informație repetitivă la toate științele exacte, în special în gimnaziu și liceu, care se reia pentru ca mai apoi să urce încă un nivel. Mai ales la vârsta mai mică, mintea copilului nu merge neapărat linear ascendent. Aceasta este o înțelegere oarecum greșită care ne vine de la modul cum am fost programați să credem, căci așa este organizat sistemul standard.

Nici nu ar avea cum să creadă altfel, căci nu ar fi posibil să îi trateze altfel pe copii dacă luăm în considerare modul de organizare al școlii cu predare frontală și standardizată. Doar un procent mic de copii se conformează.

Au stiluri diferite de învățare și eu spun că este o exagerare din partea adulților să își propună să îi standardizeze pe toți. E un fel de „scapă cine poate”.

Prima noastră generație de absolvenți în 2020 au stat câteva luni bune în afara mediului școlii, iar ceea ce au făcut online atunci nu pot spune că ar conta foarte mult, pentru că toți eram confuzi cu ce anume se întâmplă. Și nu am auzit ca acești copii să aibă ulterior probleme la școlile lor.

Îngrijorările răzlețe care spun că unii elevi pierd materie sau au de recuperat nu au bază reală în afara realității create în limbaj și în teama fără obiect. În plus, uităm să ne bucurăm de sănătate și de copii la vârsta la care sunt.

Consider o exagerare ca școlile să ceară testări pentru ca elevii să fie admiși în gimnaziu. Este ca și cum am cântări marfa la piață. Or ei sunt ființe vii, fiecare cu propriile înclinații și dorințe și năzuințe (unele distruse în fașă).

Îi observăm pe unii copii cum se agită mult (cu manifestări diverse) când stau săptămâni și luni în așteptarea unui examen. Pe unii parcă nu îi mai recunoaștem. Toată atenția lor merge acolo și nu se mai bucură de toată bogăția mediului clasei.

Aș invita la reflecție: este oare un mod bun în a îi acomoda în plăcerea învățării și pe mai târziu? Suntem siguri că doar asta e calea și că doar așa vor reuși în viață? Fiecare an al copilăriei este bine să fie trăit conform cu vârsta și nevoile ei.

Atâtea generații absolvente la noi au dovedit ca formăm copii normali (într-o lume atât de întoarsă pe dos) și că sunt continuu apreciați pe unde merg. Se adaptează la orice viitoare cerință.

Eu am observat în viață că deciziile și concluziile cele mai bune sunt cele care nu sunt forțate. Sunt și ocazii când ajută să ne gândim bine la răscruce de drumuri, dar aș îndemna la a identifica bine răscrucele.

### **Experiența cu cei doi copii ai mei:**

Fiul meu la liceu face logaritmi în minte și nu a fost foarte focusat pe teme sau pe a face lucrurile constant temeinic. Mi-ar fi plăcut să fie mai consecvent, dar realitatea arată că nu este. Nu contează dacă îmi place mie sau nu. Realitatea este cea care este. Nu conțin însă să rămân în rolul de adult lângă el, să îi spun părerea mea și să îi dau sfaturi, dar sunt atentă să nu îi încalc liberul arbitru.

Observ în același timp că are tot ce îi este necesar ca să se descurce în orice situație, iar în criză se mobilizează foarte bine. Poate și pentru că nu am pus presiunea examenului pe el. A trecut prin teste multiple, dar fără să se identifice cu ele ca și cum de acestea ar depinde în întregime viața lui.

Fiica mea, care nu s-a remarcat în mod special în școala elementară, are o conduită de disciplină de învățat care mă uimește și nu dorește deloc ajutor din exterior. Are rezultate foarte bune în orice școală a ales să meargă. Și, deși este clasa a 9-a, a ales deja foarte hotărâtă domeniul de studiu pe mai departe.

Am schimbat câteva școli și cu ea. Nu există școală ideală, mai ales când cresc. Pot scrie mult despre experiența mea și a copiilor cu diverse medii școlare.

### **„Culegerea Montessori”:**

La Echilibria punem accent mult pe matematică și limbaj, mai mult decât ar fi normal pentru a lăsa educația Montessori să prevaleze, dar încercăm și să ne adaptăm unor cerințe ale părinților. Însă este important să înțelegem că nu putem preda tradițional dacă noi avem metoda aceasta care este dovedit a aduce rezultate foarte frumoase. Așteptarea ca un copil dintr-o clasă Montessori să rezolve cu ochii închiși probleme din culegere de clasa a 3-a și a 4-a este nerealistă și ignoră însuși eforturile copilului de a se construi frumos și echilibrat. Desigur că le poate face dacă am depune eforturi în acea direcție.

Materialele didactice Montessori aduc o adevărată bogăție de experiențe care necesită timp de explorare și aprofundare. Nu dorim să facem rabat la ceea ce mediul nostru oferă.

Noi, când primim copii din tradițional, nu îi testăm din „culegerea Montessori”, căci ar pica testul. Îi învățăm mai întâi în maniera în care se studiază la noi și le predăm materialul, explicându-l cu mult respect pentru acel copil și cu răbdare. Nu dorim să îi stigmatizăm pe viață. Dacă i-am testa ar fi doar ca să le dovedim cât de speciali și altfel suntem noi și să le arătăm că ei nu știu și că nu sunt în stare să facă față în Montessori. Sigur ca nu așa procedăm. Abordarea noastră este exact invers, să îi acomodăm și să îi ajutăm să învețe și altfel și să capete încredere că ei pot.

Într-o informare viitoare voi face referire și la limitele matematicii și la posibila distorsionare a realității prin instrumentele folosite. Totul trebuie luat cu măsură în viața.

Să ne bucurăm de vârstele copiilor pe care îi avem acum sub ochi și să nu uităm că tot un mare pedagog a spus:

*„Educația trebuie să fie un ajutor pentru viață, adaptare la viață și nu un obstacol în calea dezvoltării copilului.”*

Maria Cristina Preda